

## INFORME 2006

### Pròleg

Abans d'entrar a analitzar les dades de l'informe d'enguany, he cregut interessant posar unes ratlles per recordar figures i institucions amb tradició per resoldre litigis entre les persones i aquest cop, faré un breu repàs a una institució modèlica, **el Tribunal de les Aigües de València**

L'origen del tribunal, també anomenat Tribunal de les Sèquies de la Vega de València es remunta a la civilització romana, hi ha dades històriques en temps del cartaginès Aníbal i la segona guerra púnica, malgrat, és en temps dels àrabs quan es concreten les formes que, encara avui, té el Tribunal. Les primeres referències apareixen als governs d'Abderramàn III i de Al-Hakem II al Califat de Còrdova cap a l'any 960, data que els historiadors creuen com a la més probable de què el **Tribunal de les Aigües de València** adoptés les formes de funcionar actuals, la vigència de les quals ha estat inalterable al llarg dels segles fins avui. La certesa històrica, la trobem l'any 1238, quan Jaume I de Catalunya i Aragó va conquerir València i va respectar tots els privilegis i costums de l'horta valenciana al fur XXXV (**segons que antigament es e fo establít e acostumat en temps de sarrahñs**).

Hi ha tres costums que ens assenyalen el seu origen àrab:

L'un, és el lloc on es reuneix el tribunal, a la porta de la catedral que abans fou la mesquita major. Aquest costum apareix per la prohibició d'accedir al temple, imposada als sarraïns que van continuar fent de pagesos sota el domini cristià. Quan València era musulmana el tribunal es reunia dins la mesquita, tal com és costum entre els mahometans.

Un altre, assenyalava que el dijous, dia de judici, correspon al dissabte del calendari religiós de l'alcorà i l'hora, les dotze del migdia, és el inici del dia per als àrabs.

Un tercer costum, és que el President del Tribunal assenyali amb el peu a aquell a qui concedeix l'ús de la paraula, tal com fan encara avui els doctors de la llei musulmana al desert.

El **Tribunal de les aigües** està format per un representant de cadascuna de les Comunitats de Regants que en formen part, vuit en total, anomenats **síndics**, i un d'ells és elegit President per un temps indeterminat. Els síndics son elegits entre els pagesos. És a dir, elegeixen a les persones que han de jutjar-los. Cada dijous de l'any (excepte festius), es constitueix formalment, a la Porta dels Apòstols de la Catedral de València, a les dotze en punt del migdia, mentre sonen les campanes del Micalet, per tractar els litigis sorgits entre els "comuneros" (aquest nom és degut a què són propietaris comuns de l'aigua de regadiu). No hi ha advocats, ni procuradors, ni cap cos armat per mantenir l'ordre ni per obligar a complir la sentència. Tampoc ha estat necessari cap cerimonial especial ni cap burocràcia empallegosa per impartir justícia. Amb

senzillesa es desenvolupen les sessions i les decisions del tribunal. Tot és pla, quotidià, fàcil, ràpid i just i aquí tenim la clau de la seua eficàcia. És, precisament per això, que al llarg dels més de mil anys de funcionament, totes les sentències han estat acatades.

Els judicis comencen quan l'alguatzir, amb el permís del President crida als denunciats de cadascuna de les Sèquies, amb la tradicional frase : Denunciats de la Sèquia de....i anomena les diferents sèquies segons l'ordre que prenen l'aigua del riu Túria. El guarda de la sèquia a la que pertany el denunciat, exposa el cas i acaba amb la frase: "És quant tenia que dir". Aleshores, el President diu: "què té que dir l'acusat?" i aquest es defensa a si mateix i respon a les preguntes del seu síndic. A continuació el Tribunal, a excepció del síndic en qüestió, decideix la culpabilitat o no del denunciat i, en cas afirmatiu, el President del Tribunal proclama: "Éste tribunal li condena a pena i costes, danys i perjuins, en arreglo a ordenances" i és el síndic de la seva sèquia qui imposa la pena a pagar, sempre d'acord amb les ordenances de la pròpia Comunitat de Regants. Encara avui, la pena s'imposa en **sous**, tal com es feia en època medieval, entenent-se actualment per un sou, el jornal diari del guarda de la sèquia. Les sentències són inapel·lables i d'execució immediata.

És tal el prestigi i la fortalesa acumulada per segles i segles de bon seny del **Tribunal de les aigües de València** que quan al 1707 Felip V va abolir els furs, no va poder aconseguir eliminar aquesta institució tant arrelada entre els pagesos. El seu funcionament es va incloure a la llei d'aigües de 13 de Juny de 1879 en la qual es basen les actuals Comunitats de Regants del Delta de l'Ebre, constituïdes al segle XIX i que dirimeixen els litigis entre els "comuneros", mitjançant la figura dels **Jurats de regs**, la composició i funcionament dels quals és similar al del **Tribunal de les aigües de València**.

## **PRESENTACIÓ**

Complint l'article 29 del Reglament del Defensor de la Ciutadania, dono conte al Ple de l'Ajuntament de l'informe de les activitats de l'Oficina durant l'any 2006, per al seu coneixement.

L'Oficina ha estat oberta per atendre les queixes de la ciutadania durant 222 dies, període en el que s'han presentat 309 queixes, distribuïdes de la següent forma: 255 corresponen a l'Administració municipal i 54 corresponen a litigis entre particulars.

Ja sabeu que en els litigis entre particulars, el Defensor no hi té competències i que la meua tasca en aquests casos, és la de fer de mitjancer entre les parts, intentant trobar una solució de bona voluntat. Amb aquesta forma de treballar, 37 de les 54 queixes han estat solucionades, 5 no ha estat possible trobar solució, 9 han estat derivades a l'Oficina del Consumidor i 3 no tenien raó de ser.

Les queixes que corresponen a l'actuació de l'Administració Municipal, 255 en total, les detallo a continuació dividides entre els corresponents departaments, per a què, d'aquesta manera, la ciutadania tingui una idea més aclaridora del funcionament de les diferents àrees:

### **AGRICULTURA I MEDI AMBIENT**

S'han presentat tres queixes, de les quals dues han estat solucionades i una no.

### **SERVEIS SOCIALS**

Quatre en total, de les que tres han estat solucionades i una no.

### **SANITAT I HIGIENE**

Dotze presentades: set solucionades, quatre no i una desestimada.

### **CULTURA**

Dues queixes, solucionades les dues.

### **IMMIGRACIÓ**

Tres queixes, totes solucionades.

### **PROMOCIÓ ECONÒMICA**

Una queixa, solucionada.

### **ENSENYAMENT**

Una queixa, solucionada.

### **ESPORT**

Tres queixes: dues solucionades i l'altra, no.

## **SOREA**

Quinze queixes: dotze solucionades, dues no i una, desestimada.

## **HISENDA**

Quatre queixes presentades: dues solucionades, una no tenia raó i l'altra, desestimada.

## **GOVERNACIÓ**

Cinc queixes presentades, totes cinc solucionades.

## **OBRES**

42 queixes presentades: 22 solucionades, 15 no, 4 no tenia raó el ciutadà i una, desestimada.

## **SERVEIS**

75 presentades: 50 solucionades, 13 no, 11 no tenia raó el ciutadà i una desestimada.

## **POLICIA**

85 queixes presentades: 41 solucionades, 21 no, altres 21 no tenia raó el ciutadà i dues desestimades.

Per acabar la descripció de les queixes, he de ressenyar que encara que han estat incloses dintre de l'informe com a una sola queixa als departaments corresponents, dues han estat queixes col·lectives: una referida a molèsties per actes festius ha estat avalada per 15 signatures i l'altra, avalada per 60 signatures mostrava la seua disconformitat amb la manca de serveis de fisioterapeuta a la piscina municipal.

## **BREU ESTUDI COMPARATIU**

A l'igual que l'any anterior, el gruix de les queixes que es presenten a l'Oficina se l'emporten Policia, Serveis i Obres, a molta distancia d'altres departaments, cosa lògica, ja que són els departaments més conflictius i amb més presència pública. No obstant, cal dir que així com Serveis manté el nombre de queixes similar a l'any anterior i el nivell de solucions, dintre d'uns paràmetres raonables, el Departament d'Obres ha rebaixat a la meitat el nombre de queixes presentades i ha millorat, en molt, el nivell de solucions, però encara està per sobre del que seria acceptable. Constató també un increment apreciable en el nombre de queixes presentades referides al Departament de Policia, encara que el percentatge de solucions ha millorat un xic, considero que s'hauria de millorar bastant més. També seria desitjable rebaixar el nombre de queixes presentades a aquesta Oficina, lo que significaria que moltes d'elles se solucionarien en el propi departament de Policia, sense necessitat d'anar més enllà.

## **SUGGERIMENTS AL PLE DE LA CORPORACIÓ**

En referència al Departament d'Obres, tot i la disminució del nombre de queixes, per situar-nos dintre d'uns paràmetres raonables, insisteixo en què cal fer unes ordenances específiques que regulin l'ocupació de la via pública per obres. Així mateix, insisteixo en que cal establir una fiança als promotors per assegurar la reparació dels desperfectes ocasionats als carrers i voreres amb més diligència que en l'actualitat.

També voldria suggerir la creació d'una comissió veïnal que participés quan s'elaborin els projectes d'urbanització i en la seva execució, quan aquesta afecte i pugui crear molèsties al veïnat. Crec que amb aquesta iniciativa l'Ajuntament s'estalviaria molts problemes i bastants diners, perquè no caldria rectificar tantes coses a posteriori.

Un altre suggeriment per a l'àrea d'Obres i més en concret per als tècnics que revisen els projectes presentats per promotors particulars, és què tinguin cura, al revisar-los, que compleixin lo que diu la llei en referència als accessos de les cases i locals comercials, per la gent amb les facultats físiques reduïdes.

Respecte a l'àrea de policia, un dels principals focus de queixes presentades és el generat per comportaments que afecten a la convivència de la ciutadania, produïdes majoritàriament pel xoc de les diferents cultures que han arribat amb la immigració. Crec que cal fer un esforç d'educació dels nous vinguts en el sentit d'ensenyar-los els nostres costums i normes de convivència i evidentment, després, cal una actuació més contundent de la policia si aquestes normes no es respecten. Són els nous vinguts qui s'han d'adaptar a les nostres normes i no a la inversa.

Recomanaria també, fer les gestions necessàries per evitar el caos circulatori que es produeix a les nou i a la una del matí, a una via de circulació tant vital com és l'Avinguda de Santa Bàrbara, a l'alçada del col·legi de les monges. Crec que es podria solucionar avançant o retardant 15 minuts l'entrada o sortida dels escolars.

## **CONCLUSIONS**

Quan aquest informe arribi a les vostres mans, segurament el nou Consistori estarà constituït i un altre equip de govern dirigirà els destins de la nostra ciutat. Des d'aquestes pàgines voldria fer arribar als nous mandataris la recomanació de què pensin que han estat elegits per a servir a la ciutadania i que les vostres actuacions no haurien de perdre mai aquesta perspectiva, perquè només d'aquesta manera té sentit el governar.

Desitjo que els suggeriments que faig arribar amb el present Informe els valoreu en la seua justa mesura i sempre pensant que no responen a una opinió personal, ja que estan extrets de l'essència de multitud de queixes que la ciutadania, a través de diversos mitjans, m'han fet arribar.

**SALUT PER A TOTHOM**

Amposta a 5 de Juny de 2007

Eloi Toldà i Andreu  
Defensor de la Ciutadania

